Programul de activitate
a întreprinderii farmaceutice „SanFarm-Prim" SA
pentru anii 2021-2023

Echipa de administrare

Ştefan Harea– Director general. Studii superioare, specialitatea-farmacist, categoria superioară.

Svetlana Susarencu– Director adjunct, şeful secţiei marketing. Studii superioare, specialitatea economist.

Olga Vilcinscaia– Contabil şef. Studii superioare, specialitatea- contabil.

Scopul activităţii societăţii este:

- Lărgirea sferei de servicii acordate şi sporirea volumului acestora în permanenţă.
- Servicii de maximă calitate, rapiditate şi amabilitate;
- Produse şi servicii la preţuri accesibile populaţiei.

Servicii

- Recepţionarea, depozitarea şi păstrarea produselor farmaceutice, parafarmaceutice şi produselor cosmetice;
- Livrarea medicamentelor şi produselor parafarmaceutice şi a produselor cosmetice;
- Servicii arendă;
- Servicii transport;
- Servicii cantină;
- Servicii ajutor umanitar;
- Servicii privind executarea Programelor naţionale.

Analiza pieţei de desfacere

Piaţa de desfacere este piaţa farmaceutică internă, care la momentul actual are tendinţă de scădere.

Consumatorii de bază sunt:

- Instituţiile medicale, indiferent de tipul de proprietate;
- Instituţiile farmaceutice;

Structura pieţei. Produsele farmaceutice şi parafarmaceutice sunt distribuite în Republica Moldova prin intermediul întreprinderilor cu drept de activitate farmaceutică.

După ultimele date ale Agenţiei Medicamentului şi Dispozitive Medicale, în perioada anului 2020 numărul de farmacii în Republica Moldova este de 1411 unităţi- 669 în municipii, 742 – la nivel de raioane. În numeroase localităţi rurale din ţară acestea practic lipsesc, cauza primară fiind rentabilitatea scăzută a acestora, depopularea continuă a satelor, dar nu în ultimul rând şi lipsa cadrelor farmaceutice, sau nedorinţa acestora de a activa în localităţile rurale.

Cifra de afaceri pentru piaţa farmaceutică din Moldova în 2020 se cifrează la 4 miliarde de lei.

O analiză a Agenţiei Medicamentului şi Dispozitivelor Medicale, care reflecta situaţia în anul 2020, arată că în Catalogul Naţional de Preţuri, unde sunt înregistrate toate medicamentele ce urmează să intre pe piaţa locală, numărul acestora în 2020 a fost de 3359 (comparativ cu 3536 în 2019), inclusiv medicamente produse în Uniunea Europeană: 43,61% - 1465, CSI – 954 (28,4%), alte ţări – 532 (15,84%). Moldova se deosebeşte de alte pieţi din ţările CSI prin

componenta foarte mică a producerii locale. Spre deosebire de anii precedenți, acum avem de trei ori mai puține medicamente autohtone – doar 408 (12,%) de denumiri. Reducerea critică în cazul producătorilor autohtoni mai are un motiv, obligarea tuturor producătorilor din anul 2014 să se conformeze regulilor GMP, și apoi prevederilor GDP.

Dacă ne comparăm cu Ucraina sau Belarus, acolo produsele de import sunt la un nivel mai mic. Piața Moldovei este foarte mică, dar sunt sisteme farmaceutice de succes, în state mici, cum ar fi Slovenia sau Croația, care au dezvoltat industria de medicamente, iar acestea joacă un rol important în sistemele lor de sănătate, dar și pe pieţele europene. Republica Moldova consumă 90% medicamente de import, iar pandemia, la nivel global și regional, a deteriorat foarte multe canale de livrare sau de distribuire a medicamentelor care existau anterior. Și Moldova este obigată să evalueze toate riscurile legate de livrarea medicamentelor din import. Conform unor date statistice, volumul vînzărilor din domeniul farmaceutic în 2020 a scăzut cu 40% față de anul precedent, iar diminuarea cererii de produse/servicii a constituit la fel, 40%.

Pe lîngă aceste nuanțe, piața farmaceutică din Moldova este dominată de componenta comercială, și mai puțin de cea farmaceutică. Deși, acesta nu este un fenomen recent apărut, influența lui se simte în mod special în perioada de pandemie. Pandemia de COVID-19 a luat prin surprindere întreaga omenire, zdruncinând sistemele de sănătate, economiile mondiale și agendele sociale ale tuturor statelor.

Dar, datorită pandemiei, economiile globale au acordat mai multă atenție industriilor medicale și farmaceutice, ceea ce crează consecințe atât pe termen scurt (creșterea imediată a cererii și a volumului de producție), cât și pe termen lung (creșterea veniturilor).

Dar sunt și alți factori ce ar influența piața, inclusiv capacitatea de plată a populației și reducerea numărului acesteia. În anul 2020, R. Moldova intenționa să aloce pentru sănătate 10,1 miliarde de lei, dintre care 5,3 miliarde de lei să fie bani colectați din primele de Asigurări Medicale, iar restul 4,8 miliarde de lei sau 47% din total, să fie transferuri sau cheltuieli ale bugetului de stat, potrivit IDIS Viitorul. Raportat la PIB, R. Moldova în 2020 trebuia să aloce pentru sănătate 4,41% (în 2019 s-a alocat 4,2% din PIB). În rezultatul pandemiei de COVID-19 aceste cifre la sigur au suferit modificări majore. Ca procent din Produsul Intern Brut, la nivelul Uniunii Europene cheltuielile cu sănătatea au reprezentat 9,9% din PIB în 2018.

În valori absolute, R. Moldova alocă de 14 ori mai puțin decât media Europeană și de trei ori mai puțin decât următoarea țară după noi, Albania, care, în 2017, a alocat 583 Euro/locuitor pentru ocrotirea sănătății. Conform unui studiu, Republica Moldova se situează pe locul trei printre statele cu cele mai multe familii aflate în pragul sărăciei și care sunt nevoie să suporte plăți din buzunar pentru a accesa servicii de sănătate. Plățile din buzunar reprezintă 46 % din cheltuielile totale pentru sănătate, ceea ce reprezintă practic încă un buget în afară de ceea ce este statul în stare să acopere. Speranța de viață în Moldova este printre cele mai scăzute din Europa. În mediu 83,1 ani trăiește populația în țările bogate, și 71,6 ani – în țările sărace. Pentru comparație, vreau sa aduc polul opus, statele membre EU, cu cele mai mari cheltuieli pentru sănătate pe cap de locuitor - Danemarca (5.260 de euro), Luxemburg (5.220 de euro) și Suedia (5.040 de euro). Media la nivelul UE este de 2.982 euro pe cap de locuitor.

Potrivit analizei, în 2020, TOP-10 din piață include așa companii farmaceutice: Balkan Pharmaceuticals, Berlin-Chemie Menarini Int, KRKA, Gedeon Richter, GSK, Sanofi, Novartis, World Medicine, Takeda, Bayer.

Reieșind din situația reală de pe piață, criza economică legată de răspîndirea virusului SARS-CoV-2, dar și rezultatele societății în ultumii 2 ani, pentru anul 2021, se planifică de a avea un

volum de vânzări în sumă de aproximativ 83 073 000 lei, cu o creştere uşoară în anii următori, de aproximativ 1% anual (tabelul 1).

Tabelul 1. **Planul de activitate financiară pentru 2021, 2020, 2023.**

		2020		2021	2022	2023
		Planif.	*De facto*	Planificat		
1	**Vînzări nete**	*92 666*	*81 941*	**83 073**	**83 904**	**84 743**
	- angro	58 768	*57 220*	57 792	58 370	58 954
	- comerţ cu amănuntul	33 048	*24 139*	24 381	24 624	24 871
	- servicii informaţiei, alte servicii	254	*478*	580	586	592
	- alimentaţii publică	377	*104*	100	101	102
	- servicii depozitare	220	*0*	220	222	224
2	**Costul vînzărilor**	*83 045*	*74 708*	**74 406**	**75 150**	**75 901**
	- angro	53 915	*53 624*	53 020	53 551	54 086
	- comerţ cu amănuntul	28 738	*21 009*	21 201	21 413	21 627
	- servicii informaţiei, alte servicii	110	*0*	110	111	112
	- alimentaţii publică	282	*75*	75	76	77
	- servicii depozitare	0		0		
3	**Profit brut**	**9 601**	**7 233**	**8 647**	**8 258**	**8 339**
	- angro	4 852	3 596	4 772	4 820	4 868
	- comerţ cu amănuntul	4 311	3 130	3 180	3 212	3 244
	- servicii informaţiei, alte servicii	144	478	470	0	0
	- alimentaţii publică	95	29	25	25	26
	- servicii depozitare	200	0	200	201	202
4	**Alte venituri operaţionale**	**4 860**	**6 536**	**6 120**	**4 970**	**4 970**
	- arenda	3 062	*3 328*	3 400	3 400	3 400
	- reevaluare	50	*0*	50	50	50
	- realizare active alte	20	*11*	10	10	10
	- subventie	0	*1 896*	1 000		
	- discount de la furnizori	1 650	*1 295*	1 650	1 500	1 500
	- alte	78	*6*	10	10	10
5	**Cheltuieli comerciale**	**5 800**	*4 939*	**5 185**	**5 237**	**5 289**
6	**Cheltuieli generale şi administrtive**	**7 850**	*6 974*	**7 300**	**7 337**	**7 373**
7	**Alte cheltuieli operationale**	*640*	*1 023*	*1 100*	*530*	*350*
	- costul activelor curente vindute	5	*5*	5	5	5
	- % pentru credit	290	*264*	290	180	0
	- deteriorari, nejuns, rebut	10	*133*	10	10	10
	- arenda curenta	325	*334*	325	325	325
	- alte	10	*204*	10	10	10
	-revaluarea		*0*			
8	**Rezultatul din activitatea operaţională**	**171**	**833**	**1 182**	**124**	**297**
9	**Rezultatul din activitatea de investitii**		*0*			
10	**Rezultatul din activitatea financiară**	**282**	*52*	**282**	**250**	**250**
11	**Profitul**	**453**	**885**	**1 464**	**374**	**547**
12	**Cheltuieli (economii) privind**	*54*	*0*	**176**	**45**	**66**
12	**Profit net**	**399**	**885**	**1 288**	**329**	**481**

Ca şi în anii precedenţi, planificăm participare activă în licitaţii. Pentru aceasta, avem

depuse mai multe dosare la autorizare a unui spectru de medicamente din programele naţionale, la unele produse dosarele abia sunt în proces de pregătire, din partea producătorilor.

Conform rezultatelor oficiale ale grupului de lucru din cadrul Centrului pentru Achiziţii Publice Centralizate în Sănătate, pentru licitaţiile deja desfăşurate, compania SA SANFARM-PRIM a câştigat mai multe poziţii, care urmează să fie livrate pe parcursul anului 2021 în adresa instituţiilor medicale din ţară, conform condiţiilor stipulate în contracte (tabelul 2).

Tabelul 2. **Participarea SANFARM-PRIM SA la licitaţii în anul 2021**

N	Licitaţie	Suma contractată, lei
1	L nr.20/00072 din 15.09.2020 achiziţionarea medicamentelor necesare IMSP şi instituţiilor bugetare care prestează servicii medicale şi sociale pentru anul 2021	2 099 403,49
2	L nr.20/00148 din 05.10.2020 achiziţionarea medicamentelor pentru realizarea Programului Naţional pentru combaterea Hepatitelor virale B, C şi D pentru anul 2021	5 118 166,75
3	L nr.20/00159 din 07.10.2020 achiziţionarea medicamentelor în scopul realizării Programului Naţional de Control al Cancerului pentru anul 2021	101 352,20
4	L nr.20/00146 din 30.09.2020 achiziţionarea medicamentelor pentru realizarea Programului Naţional de prevenire şi control HIV/SIDA şi ITS pentru anul 2021	1 613 448,62
5	L nr. nr.20/00187 din 11.09.2020 achiziţionarea centralizată de consumabile medicale conform necesităţilor IMSP pentru anul 2021	525 293,50
6	L nr. nr.20/00216 din 13.11.2020 achiziţionarea medicamentelor în scopul realizării Programului Naţional de Control al Cancerului pentru anul 2021	917 511,92
7	L deschisa nr.ocds-b3wdp1-MD-1611307186272 din 01.03.2021 achiziţionarea medicamentelor necesare în scopul realizării Programului Naţional Hipertensiunea pulmonară pentru anul 2021	1 858 730,11
8	L nr. nr. Ocds-b3wdp1-MD-1611219754542 din 25.02.2021 din Achiziţionarea medicamentelor suplimentare necesare instituţiilor medico-sanitare publice pentru anul 2021	60 985,60
9	L nr. nr. Ocds-b3wdp1-MD-1617975586892 din 14.05.2021 Achiziţionarea medicamentelor necesare instituţiilor medico-sanitare publice şi instituţiilor bugetare care prestează servicii medicale şi sociale pentru anul 2021	197 987,32

La momentul dat, licitaţiile sunt încă în desfăşurare, deaceea suma totală cîştigată va fi cunoscută mai tărziu.

În vederea continuării implementării Cerinţelor GDP în spaţiile depozitului, în conformitate cu Ordinul nr.1400 din 09.12.2014„Cu privire la aprobarea Regulilor de bună practică de distribuţie a medicamentelor (GDP) de uz uman", pe parcursul următorului an, rămâne în continuare ceea ce nu am reuşit în 2020:

- Reparaţia etajului 3 a suprafeţelor de 1500 m ²(tavan,pereţi) cu prelucrarea pardoselii din beton, instalarea sistemei pentru asigurarea protecţiei bunurilor depozitate care constă din: sistema anitiincendiară, sistema video si sistemă antiefracţie; Sistemă pentru monitorizare a parametrilor în regim real al condiţiilor de păstrare a bunurilor depozitate (temperatură şi umeditate).

- Reparaţia capitală a punctului de încărcare –descărcare(Rampa) cu instalarea uşilor pe rolete la toate boxele;
- Reparaţia ascensoarelor de transportare a mărfii cu capacitate de 2 tone şi 1 tonă;
- Procurarea mijloacelor de transportare a bunurilor, autocamion dotat cu sistem frigorific de monitorizare a temperaturii produselor farmaceutice cu regim special de transportare şi autocamion cu capacitatea de transportare de 3,5 tone;

➢ Identificarea resurselor financiare prin participarea la diverse proiecte în scopul realizării tuturor acţiunilor planificate şi implimentarea politicii de stat în domeniul perormanţei energetice a clădirilor prin valorificarea surselor de energie regenerabilă.

Concluzii.

Accesul la produsele farmaceutice esenţiale este garantat în Republica Moldova de Constituţie, ca parte a drepturilor cetăţenilor la sănătate. Politica de stat în domeniul medicamentului are ca obiectiv principal asigurarea pieţei farmaceutice cu medicamente eficiente, inofensive, de bună calitate şi accesibile, în conformitate cu necesităţile reale ale societăţii, ţinându-se cont de frecvenţa maladiilor şi de programul de dezvoltare a ocrotirii sănătăţii publice.

În realizarea acestor obiective prioritare ale politicii aplicate în acest sector, mai ales la momentul actual, cînd pandemia de coronavirus reprezintă criza globală de sănătate definitorie pentru timpurile noastre, compania SA SANFARM-PRIM ar putea fi implicată în cel mai direct şi activ mod, prin următoarele măsuri:

1. ***Fortificarea sistemului de stat de aprovizionare cu medicamente.*** Acest punct se referă la achiziţionarea medicamentelor şi dispozitivelor medicale pentru necesităţile instituţiilor medico-sanitare publice, în baza licitaţiilor publice.

2. ***Asigurarea accesului populaţiei la medicamentele procurate din sursele Bugetului de Stat (Programe Naţionale, programe speciale, medicamente compensate, ajutoare umanitare, împrospătarea rezervelor de stat, etc.), prin extinderea reţelei de farmacii Sa SANFARM-PRIM în raioane.***

Avantajele unei astfel de reţele:

- ➢ existenţa permanentă a unui mecanism viabil şi a unei pîrghii a statului, capabile să promoveze poilitica statului în caz de urgenţe - cataclisme naturale, epidemii, etc.
- ➢ concentrarea serviciilor în cadrul unei singure instituţii, fapt ce va asigura respectarea principiului transparenţei în procesul de aprovizionare cu medicamente a tuturor localităţilor ţării, şi pe cale de consecinţă, realizarea obiectivelor în acest proces;
- ➢ scăderea preţurilor cu aproximativ 10-12% (principiul procurării în cantităţi mai mari la preţ mai mic);
- ➢ sporirea veniturilor vor duce la creşterea dividendelor la stat, a sumei impozitelor transferate în bugetul de stat.

3. ***Identificarea noilor producători/furnizori şi încheierea contractelor de colaborare,*** în scopul optimizării vînzărilor şi revenirii pe poziţiile pierdute anterior.

Director general **Ştefan Harea**